Utbildningsutskottets betänkande 1987/88:9

om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (prop. 1987/88:64, bil. 2)

UbU
1987/88:9

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1987/88:64 (utbildningsdepartementet) om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland jämte motioner.

Utskottet har från kulturutskottet inhämtat yttrande över förslagen i propositionen om stöd till kulturverksamhet jämte motioner. Yttrandet (KrU 1987/88:3 y) är fogat som *bilaga* till detta betänkande.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland föreslagit att riksdagen till Särskilda insatser inom utbildningsdepartementets område på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 123 000 000 kr.

Motionerna

Motioner med anledning av proposition 1987/88:64

1987/88:Ub1 av Rune Ångström m.fl. (fp, m, c, vpk) vari yrkas att riksdagen som som sin mening ger regeringen till känna att IT-forskningen vid Umeå universitet bör permanentas och att medel om lägst 2,4 milj.kr. bör tillföras matematisk-naturvetenskapliga fakultetens anslag fr.o.m. budgetåret 1989/90.

1987/88:Ub2 av Pär Granstedt och Larz Johansson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att med instämmande i vad som anförts i motionen anvisa 2,4 milj.kr. till matematisk-naturvetenskaplig fakultet vid Umeå universitet för informationsteknologisk forskning.

1987/88:Ub3 av Birgitta Rydle m.fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelningen av stödet för kulturverksamhet,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om betydelsen av intäkter i samband med den i propositionen föreslagna uppdragsverksamheten,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utveckling av lokala studiecentra,

1 *Riksdagen 1987/88. 14 saml. Nr 9*

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om medel för utrustning för de mindre högskolornas behov,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kontaktverksamhet m.m.,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om medel för informationsteknologisk forskning vid Umeå universitet.

1987/88:A20 av Lars-Ove Hagberg m.fl. (vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om resurser för informationsteknologisk forskning vid Umeå universitet,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om Umeå universitet som en riksresurs gällande informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning samt till Umeå universitet för nämnda ändamål till och med budgetåret 1989/90 anvisar sammanlagt 6 milj.kr.,

18. att riksdagen beslutar anvisa 6 milj.kr. på tilläggsbudget för innevarande budgetår att disponeras av skolöverstyrelsen för lokala projekt eller yrkesutbildning för landsbygdens behov vid folkhögskolor i enlighet med vad som i motionen anförts.

1987/88:A21 av Birgitta Hambraeus och Karl Boo (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regionala specialiteter, som t.ex. knuttimring, skall kunna ingå i den ordinarie gymnasieskolan,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett specialdestinerat anslag bör lämnas till Drevdagens by för upprätthållande av skolan.

1987/88:A29 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

8. att riksdagen beslutar att på tilläggsbudget för budgetåret 1987/88 anvisa 6 000 000 kr. för kulturprojekt i Bergslagen och Jämtlands län att utnyttjas enligt de riktlinjer som anges i motionen.

1987/88:A30 av Elver Jonsson m.fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs angående studieförbundens roll vad gäller vuxenutbildning,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs angående ekonomi- och tekniksserviceverksamhet.

1987/88:A31 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen beslutar att satsning på kulturprojekt bör ske även i Gävleborgs län.

1987/88:Ub633 av Kerstin Keen (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att de medel som avsatts för materialfysiklinjen i Uppsala kommer övrig civilingenjörsutbildning till godo.

Utskottet

Den del av propositionen som rör utbildningsdepartementets verksamhetsområde är avsedd att förstärka den reguljära verksamheten inom utbildning och forskning. Sammantaget innebär propositionen i denna del att gymnasieskolan, högskolan och vuxenutbildningen samt kulturområdet tillfälligt förstärks med 123 milj.kr., varav 50 milj.kr. för åtgärder i Bergslagen och 73 milj.kr. för åtgärder i norra Sverige.

Då många av förslagen avser frågor av principiell karaktär för permanent verksamhet har utskottet behandlat dem samlat i de reguljära budgetbetänkandena tillsammans med övriga förslag i budgetpropositionen. Frågor rörande lokalisering, planeringsramar etc. för materialfysiklinjen behandlas således i utskottets betänkande 1987/88:22, medan ekonom- och turismlinjerna behandlas i betänkande 1987/88:23. Medel för dessa utbildningslinjer anvisas emellertid inom det särskilda anslag som behandlas i detta betänkande.

Utskottet övergår härmed till att behandla de delar av propositionen som föranlett motioner.

Gymnasieskolan

Två motioner, nämligen 1987/88:Ub3 (m) yrkande 4 och 1987/88:A30 (fp) yrkande 7, berör förslagen *teknik- och ekonomiserviceverksamhet* i gymnasieskolan. I den förstnämnda motionen förutsätts att verksamheten kan bedrivas som uppdragsverksamhet och att den således kommer att ge relativt stora intäkter. Motionärerna anser att det är av central betydelse att verksamheten inte subventioneras så att naturliga konkurrensförhållanden snedvrids. I den andra motionen pekas på att utgångspunkten för denna verksamhet skall vara att ge eleverna tillfälle till adekvat praktik under gymnasiestudierna.

Utskottet anser att de goda erfarenheter som vunnits av teknikserviceverksamheten i anslutning till årskurserna 3 och 4 av teknisk linje i gymnasieskolan på olika orter talar för att verksamheten bör breddas till att omfatta såväl den tekniskt inriktade yrkesutbildningen som utbildningar inom den ekonomiska sektorn. Enligt vad utskottet har erfarit tar de berörda skolorna betalt av de företag man hjälper. Då de uppdrag som eleverna åtar sig måste utföras på elevernas villkor – dvs. passa in i studieplanen, ta erforderlig tid m.m. – kan skolorna emellertid inte alltid ta ut marknadsmässiga priser. Den fortbildning som skolorna kan komma att erbjuda företagen skall givetvis betraktas som uppdragsutbildning. Utskottet är för sin del övertygat om att både elever och lärare stimuleras av att arbeta med verkliga och viktiga problemställningar samtidigt som de mindre företagen kan ha stor glädje av

1* *Riksdagen 1987/88. 14 saml. Nr 9*

Rättelse: S. 6 rad 6 nedifrån Står: 1989/90 Rättat till: 1988/89

skolans urustningsresurser och kompetens. Rätt utnyttjad kommer teknik- och ekonomiserviceverksamheten att innebära ömsesidigt utbyte för såväl de mindre företagen på orten som utbildningarna i fråga. Utskottet finner emellertid ingen anledning att riksdagen gör något särskilt uttalande i frågan varför motionerna 1987/88:Ub3 yrkande 4 och 1987/88:A30 yrkande 7 avstyrks.

Vuxenutbildning

I motion 1987/88:A30 (fp) yrkande 6 påpekas att *studieförbundens roll* i vuxenutbildningen inte alls berörs i propositionen. Motionärerna anser det önskvärt att också de resurser och erfarenheter som studieförbunden representerar tas till vara i de projekt som syftar till att utveckla en ort eller en region. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet anser inte att det finns anledning att göra något uttalande av det slag motionärerna efterlyser, då det är självklart att studieförbunden genom sin verksamhet kan spela en roll för att åstadkomma en lokal mobilisering. Utskottet avstyrker med det anförda motion 1987/88:A30 yrkande 6.

I motion 1987/88:A20 (vpk) yrkande 18 framhålls att folkhögskolornas förmåga till samverkan inom decentraliserad undervisning måste utnyttjas bättre inom vuxenundervisningen. Motionärerna erinrar om de av Europrådet proklamerade kampanjåren för landsbygden, som i Sverige följs upp av projektet "Hela Sverige skall leva". Motionärerna menar att folkhögskolorna på ett aktivt sätt skall tillåtas främja utvecklingen på landsbygden. I motionen föreslås att skolöverstyrelsen ges ytterligare 6 milj.kr. i *anslag för lokala projekt eller yrkesutbildning för landsbygdens behov*. De folkhögskolor som vill bidra till en aktiv regionalpolitik skall kunna söka medel från detta anslag.

Utskottet anser det inte möjligt av statsfinansiella skäl att föreslå åtgärder som kräver medel utöver vad regeringen föreslagit i propositionen, varför motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis bör avslås av riksdagen.

Högskoleutbildning m.m.

I motion 1987/88:Ub3 (m) yrkande 5 framhålls att *de lokala studiecentra* som i propositionen föreslås inrättas av kommunerna i bl.a. Lycksele, Vilhelmina, Sveg och Strömsund för distansundervisning inom högskoleutbildning kan vara värdefulla. Motionärerna pekar emellertid på risken att dessa utvecklas till "miniinstitutioner".

Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att göra något uttalande rörande lokala studiecentra, varför motion 1987/88:Ub3 yrkande 5 avstyrks.

För att förbättra och utvinna erfarenheter kring användningen av *informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning* föreslås i motion 1987/88:A20 (vpk) yrkande 17 delvis att ytterligare medel, 2 milj.kr., skall anslås för detta ändamål. Då universitetet i Umeå har kompetens inom bl.a. regionalvetenskapliga områden föreslås att universitetet skall utgöra en riksresurs i detta sammanhang.

De totala resurser om 38,5 milj.kr. som i propositionen har beräknats för fort- och vidareutbildning, inkl. lokala studiecentra, kommer enligt utskottets mening att ge tillräckligt utrymme för en innehållsmässig, metodisk och organisatorisk utveckling av distansundervisningen. Denna summa skall också användas för investering i viss datorutrustning i lokala studiecentra. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1987/88:A20 yrkande 17 delvis.

I propositionen samlas under rubriken Samverkan mellan gymnasieskola, vuxenutbildning och högskola ett antal förslag vars sammanlagda medelsbehov beräknats till 80,5 milj.kr. I motion 1987/88:Ub3 (m) yrkande 7 hävdas att den sammanlagda medelsramen är för stor, då de föreslagna åtgärderna inte är tillräckligt preciserade och genomtänkta. Motionärerna anser däremot behovet av *utrustning för de mindre högskoleenheterna* vara klart fastlagt. I motionen föreslås därför att av det tidigare nämnda beloppet om 80,5 milj.kr. skall 30 milj.kr. avse utrustning till de mindre högskolorna.

Utskottet anser att de ändamål som föreslagits i propositionen är väl ämnade att ligga till grund för medelsfördelningen. Behovet av utrustning är visserligen stort, men det gäller samtliga högskoleenheter i Sverige och får prövas mot andra angelägna behov inom ramen för vad det statsfinansiella läget tillåter. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1987/88:Ub3 yrkande 7.

I propositionen föreslås, i enlighet med vad som tidigare anmälts i 1987 års budgetpropositon, att kostnaderna för civilingenjörsutbildning i materialteknik inledningsvis skall betalas med medel ur det särskilda anslag som nu föreslås för utbildningsdepartementets del. Dessa kostnader har beräknats till 10 milj.kr. och i detta belopp ingår, enligt vad utskottet inhämtat, även vissa kostnader för utrustning. Frågor rörande bemyndigande att inrätta den nya allmänna utbildningslinjen, materialfysiklinjen, samt planeringsram för densamma behandlar utskottet i sitt betänkande UbU 1987/88:22. Här behandlas enbart frågor rörande medelstilldelning till *materialfysiklinjen*.

I motion 1987/88:Ub633 (fp) yrkande 4 föreslår motionären att de medel som avsatts för materialfysiklinjen skall komma övrig civilingenjörsutbildning till del. Yrkande 3 i samma motion som innebär att riksdagen skall avslå förslaget att inrätta linjen i fråga har utskottet avstyrkt i sitt betänkande 1987/88:22. I konsekvens härmed avstyrker utskottet yrkande 4 i motion 1987/88:Ub633.

Forskning m.m.

I propositionen föreslås att 4,6 milj.kr. skall fördelas under budgetåren 1987/88 och 1988/89 till ett antal mindre och medelstora högskolor för att ge dem möjligheter att stödja forskarutbildning av sina lärare. Högskolorna bör också få möjligheter att ytterligare utveckla sina kontakter med universitet och forskande högskolor inom och utom landet. För den föreslagna *kontaktverksamheten m.m.* bör nya och okonventionella metoder prövas.

I motion 1987/88:Ub3 yrkande 9 anförs att man har full förståelse för att det är nödvändigt att ge särskilt stöd åt dem som är engagerade i uppbyggnaden av de aktuella högskolorna. Motionärerna anser emellertid

inte att det är rimligt att anslå medel utan att ha tillgång till ett reellt beslutsunderlag. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag till konkreta åtgärder.

Utskottet kan för sin del inte finna det nödvändigt eller ens önskvärt att ytterligare precisera förslagen beträffande kontaktverksamheten. Det bör ankomma på berörda högskoleenheter att utifrån de lokala behoven utveckla lämpliga former för verksamheten. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1987/88:Ub3 yrkande 9.

Riksdagen beslöt vid riksmötet 1986/87 (UbU 1986/87:26, rskr. 1986/87:282) uppdra åt regeringen att återkomma till riksdagen med förslag i syfte att minska den regionala obalansen mellan norra och södra Sverige när det gäller forskning inom informationsteknologiområdet. I propositionen föreslås en tillfällig medelsförstärkning om 2,4 milj.kr. till *informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå*. Enligt föredragande statsrådet är det angeläget att med hjälp av dessa medel få pröva hur kompetensen inom informationsteknologiområdet bäst kan tas till vara inom universitetet. Medlen bör, enligt propositionen, disponeras intill utgången av budgetåret 1988/89, varefter en redovisning bör lämnas av erfarenheter av verksamheten. Samtidigt bör förslag lämnas i fråga om vilka fortsatta åtgärder som erfordras för att bibehålla och utveckla forskningskompetensen inom området.

Fyra motioner behandlar frågan om mer permanenta resurser till forskningen inom informationsteknologi vid universitet i Umeå.

I motion 1987/88:Ub1 (fp, m, c, vpk) anförs att forskningen bör permanentas vid universitetet och att medel om lägst 2,4 milj.kr. bör tillföras matematisk-naturvetenskapliga fakultetens anslag fr.o.m. budgetåret 1989/90 för ändamålet.

I motion 1987/88:Ub2 (c) hävdas att regeringens förslag inte kan anses vara i samklang med det tidigare nämnda riksdagsbeslutet. I motionen begärs att 2,4 milj.kr. anvisas till matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid universitetet för informationsteknologisk forskning.

I motion 1987/88:Ub3 (m) yrkande 10 påpekas att forskning är en långsiktig verksamhet som kräver en basorganisation av visst omfång. Motionärerna föreslår därför att 3 milj.kr. anvisas från det särskilda anslaget och att verksamheten därefter anvisas medel i ordinarie budget.

Slutligen föreslås i motion 1987/88:A20 (vpk) yrkandena 16 och 17 delvis att universitetet anvisas 4 milj.kr. för informationsteknologisk forskning samt att medlen bör disponeras intill utgången av budgetåret 1989/90. Därigenom skulle den informationsteknologiska forskningen i Umeå följa den av riksdagen tidigare beslutade treåriga forskningspolitiska perioden.

Utskottet anser att den i propositionen föreslagna satsningen om 2,4 milj. kr. är ett rimligt medelsbehov t. o. m. budgetåret 1988/89. Med hänvisning till riksdagens tillkännagivande rörande den informationsteknologiska forskningen utgår utskottet från att medel av motsvarande storleksordning fr. o. m. budgetåret 1989/90 kommer att anvisas till den informationsteknologiska forskningen vid universitet i Umeå under ordinarie anslag i budgetpropositionen. Vad utskottet har anfört bör riksdagen med anledning av

motionerna 1987/88:Ub1, 1987/88:Ub2, 1987/88:Ub3 yrkande 10 och 1987/88:A20 yrkande 16 och 17 delvis som sin mening ge regeringen till känna.

Kulturverksamhet

I propositionen föreslås att 7 milj.kr. skall användas för satsningar inom kultursektorn. För en försöksverksamhet i Bergslagen och i Jämtlands län med syfte att stimulera lokal och regional kulturverksamhet beräknas 6 milj.kr. Av propositionen framgår att avsikten är att beloppet skall fördelas lika mellan regionerna och att Bergslagsdelegationen och länsstyrelsen i Jämtlands län skall få i uppdrag att samordna planeringen av projekten. Vidare föreslås 1 milj.kr. till Svensk Arkivinformation i Ramsele (SVAR) som en engångsanvisning.

Beträffande stimulansstödet har i tre motioner tagits upp frågor om vilken kulturverksamhet som skall kunna få stöd, om vilka organ som skall få disponera stödet och om den geografiska avgränsningen av stödet.

Kulturutskottet har i sitt yttrande tillstyrkt förslaget i propositionen om försöksverksamhet med syfte att stimulera kulturverksamhet i vissa delar av landet. Vid bedömningen av de i motionerna upptagna frågorna måste enligt kulturutskottets mening beaktas att propositionen har ett regionalpolitiskt syfte. Inte bara kulturpolitiska utan även regionalpolitiska synpunkter måste därför vägas in vid bedömningen av frågorna.

I motion 1987/88:Ub3 (m) yrkande 1 behandlas frågan om *kulturstödets användning*. Det framhålls i motionen att stödet bör fördelas så att det främjar kulturverksamhet inom olika områden, som t.ex. konst, musik, musei- och teaterverksamhet. Vidare framhålls att endast verksamhet av hög kvalitet kan motivera ett anslag av den i propositionen föreslagna omfattningen.

Kulturutskottet har i sitt yttrande anfört följande:

Av propositionen framgår klart att de aktuella resurserna är avsedda för en utveckling inom olika kulturområden. Motionärernas synpunkter står därför inte i motsättning till regeringens förslag. Utskottet vill i sammanhanget peka på vikten av att resurserna används för satsningar som innebär att lokalt kulturliv och kulturutbud stimuleras. Projekt som får stöd måste syfta till ett deltagande av olika grupper. Som angivits i propositionen bör stöd kunna utgå både till insatser av amatörer och professionella och till sådana där de båda grupperna samverkar.

Kulturutskottet påpekar vidare att det råder bred enighet om att offentligt kulturstöd skall utgå till verksamhet av hög kvalitet, och utskottet förutsätter att kvalitetsprincipen kommer att gälla även i fråga om de här aktuella resurserna. Utbildningsutskottet delar kulturutskottets uppfattning att någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 1987/88:Ub3 yrkande 1 inte är erforderlig, varför motionen bör avslås.

Frågan om vilka organ som skall *fördela kulturstödet* tas upp i motion 1987/88:A29 (c) yrkande 8. I motionen erinras om att landstingen tilldelats en betydelsefull roll på kulturområdet. Motionären vill därför att landstingen och – i Bergslagen – primärkommunerna vid sidan av delegationen och

länsstyrelsen i Jämtlands län skall kunna få del av medlen.

Som ovan angetts bör inte bara kulturpolitiska utan även regionalpolitiska synpunkter vägas in vid fördelningen av stödet till kulturprojekt i Bergslagen. Det är då enligt kulturutskottets mening lämpligt att Bergslagsdelegationen, som har en verksamhet som sträcker som över ett antal län, får ansvaret för fördelningen av resurserna. Vid sin bedömning har kulturutskottet beaktat att det har förutsatts att Bergslagsdelegationen har ett intensivt samarbete med bl.a. kommuner och länsorgan (prop. 1985/86:125 s. 35, AU 1985/86:13 s. 80). Kulturutskottet har därför förutsatt att Bergslagsdelegationen tar till vara den kompetens som finns hos berörda landsting på kulturområdet och beaktar de intressen landstingen ger uttryck för i fråga om stödets inriktning.

På kulturområdet har länsstyrelserna hitintills haft uppgifter främst på kulturminnesvårdssektorn. Däremot har de sedan länge betydelsefulla uppgifter då det gäller regionalpolitiska insatser. Det är enligt kulturutskottets mening mot denna bakgrund av stort intresse att i enlighet med förslag i propositionen i den här aktuella försöksverksamheten låta en länsstyrelse få ansvaret för fördelning av kulturstöd. Det är mot bakgrund av det tidigare sagda av vikt att uppdraget förvaltas i nära kontakt med landstingen och primärkommunerna. Erfarenheterna i fråga om utfallet m.m. av de nu aktuella insatserna kan få stor betydelse för en framtida bedömning av administrationen av det regionala och lokala statliga kulturstödet. Självfallet är det av vikt att det sker en utvärdering av stödinsatserna.

Utbildningsutskottet delar kulturutskottets uppfattning att motionens syfte att landsting och kommuner skall få ett stort inflytande vid fördelningen av resurserna kommer att tillgodoses, varför motion 1987/88:A29 yrkande 8 bör avslås.

I motion 1987/88:A31 (c) yrkande 4 föreslås att en satsning på *kulturprojekt* bör ske även *i Gävleborgs län*.

Bergslagsdelegationen har ett verksamhetsområde som omfattar bl.a. kommunerna Hofors och Sandviken i Gävleborgs län. Motionens syfte är därmed i huvudsak redan tillgodosett. Med beaktande härav och med hänvisning till att förslagen i propositionen på kulturområdet avser en försöksverksamhet har kulturutskottet avstyrkt motionen. Utbildningsutskottet delar kulturutskottets bedömning, varför motion 1987/88:A31 yrkande 4 bör avslås.

Övrigt

I motion 1987/88:A21 (c) yrkande 4 behandlas frågan om vad som kan godkännas som gymnasiekurs. Motionärerna menar, till skillnad från skolöverstyrelsen, att Orsa kommuns knuttimringskurser borde anses vara yrkesförberedande. I motionen hemställs att riksdagen som sin mening skall uttala att sådana *regionala specialiteter* skall kunna ingå i den ordinarie gymnasieskolan.

Utskottet vill erinra om länsskolnämndernas rätt att fastställa kursplaner för regionalt arbetsmarknadsanknutna påbyggnadsutbildningar (RA-kurser). Det får ankomma på länsskolnämnd att pröva om den i motionen

nämnda kursen kan godkännas som påbyggnadsutbildning på t.ex. tratek-nisk linje. Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att göra något uttalande i frågan, varför motion 1987/88:A21 yrkande 4 avstyrks.

I yrkande 7 i motion 1987/88:A21 (c) föreslås att ett *specialdestinerat bidrag* bör lämnas till *Drevdagens skola* som en erkänsla för befolkningens uthålliga och hängivna kamp.

Frågor om statsbidrag till skolväsendet och om vilka instanser som skall fatta beslut om bidag till skolverksamhet kommer att behandlas i en särskild proposition som avses att lämnas senare i år. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion 1987/88:A21 yrkande 7 i det här sammanhanget.

Medelsanvisning

Med hänvisning till vad utskottet tidigare anfört föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motion 1987/88:A20 yrkande 17 och 18, båda delvis, anvisar det av regeringen begärda *anslaget* om 123 000 000 kr. till Särskilda insatser inom utbildningsdepartementets område.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *viss teknik- och ekonomiserviceverksamhet*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub3 yrkande 4 och 1987/88:A30 yrkande 7,

2. beträffande *studieförbundens roll i vuxenutbildningen*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A30 yrkande 6,

3. beträffande *medel för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis,

4. beträffande *lokala studiecentra*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub3 yrkande 5,

5. beträffande *medel för informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A20 yrkande 17 delvis,

6. beträffande *utrustning för de mindre högskolornas behov*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub3 yrkande 7,

7. beträffande *materialfysiklinjen*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub633 yrkande 4,

8. beträffande *kontaktverksamhet m.m.*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub3 yrkande 9,

9. beträffande *informationsteknologisk forskning vid universitetet i Umeå*
att riksdagen med anledning av motionerna 1987/88:Ub1, 1987/88:Ub2, 1987/88:Ub3 yrkande 10 samt 1987/88:A20 yrkandena 16 och 17 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. beträffande *kulturstödets användning*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub3 yrkande 1,

11. beträffande *fördelningen av kulturstödet*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A29 yrkande 8,

12. beträffande *kulturprojekt i Gävleborgs län*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A31 yrkande 4,

13. beträffande *regionala specialiteter i gymnasieskolan*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 yrkande 4,

14. beträffande *specialdestinerat bidrag till Drevdagens skola*
att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 yrkande 7,

15. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:64 delvis och med avslag på motion 1987/88:A20 yrkandena 17 och 18, båda delvis, till *Särskilda insatser inom utbildningsdepartementets område* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 123 000 000 kr.

Stockholm den 24 mars 1988

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk), Hans Dau (m) och Marianne Andersson (c).

Reservationer

1. Viss teknik- och ekonomiserviceverksamhet (mom. 1)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet anser" och på s. 4 slutar med "yrkande 7 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att den föreslagna teknik- och serviceverksamheten för det det lokala näringslivet bör kunna var ett led i gymnasieskolans verksamhet. Att engagera elever i ett verklighetsanknutet arbete är ett positivt inslag i utbildningen. Av propositionen framgår inte närmare hur denna service till det lokala näringslivet skall gå till. Utskottet förutsätter emellertid att verksamheten kommer att bedrivas som uppdragsverksamhet så att verksamheten inte subventioneras. Vad utskottet har anfört bör riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 4 och avslag på motion 1987/88:A30 yrkande 7 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *viss teknik- och ekonomiserviceverksamhet*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 4 och med avslag på motion 1987/88:A30 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Viss teknik- och ekonomiserviceverksamhet (mom. 1)

Ylva Annerstedt och Lars Leijonborg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet anser" och på s. 4 slutar med "yrkande 7 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att förslaget att öka teknik- och ekonomiserviceverksamheten kommer att bidra till att stärka och vidmakthålla de berörda gymnasieskolornas kompetens. Det finns emellertid anledning att klargöra utgångspunkten för verksamheten. Utskottet finner det därför angeläget att riksdagen som sin mening uttalar att ekonomi- och serviceverksamheten endast skall ha som syfte att ge eleverna adekvat praktik. Med det anförda tillstyrker utskottet motion 1987/88:A30 yrkande 7 och avstyrker motion 1987/88:Ub3 yrkande 4.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *viss teknik- och ekonomiserviceverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A30 yrkande 7 och med avslag på motion 1987/88:Ub3 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Studieförbundens roll i vuxenutbildningen (mom. 2)

Birgitta Rydle (m), Ylva Annerstedt (fp), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m) och Hans Dau (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet anser inte" och slutar med "1987/88:A30 yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det i detta sammanhang särskilt bör framhållas den stora roll som studieförbunden spelar när det gäller att åstadkomma lokal mobilisering i för olika orter viktiga frågor, och att studieförbundens erfarenheter och resurser bör tas till vara i detta arbete. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1987/88:A30 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *studieförbundens roll i vuxenutbildningen*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A30 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Medel för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov (mom. 3)

Larz Johansson och Marianne Andersson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet anser det" och slutar med "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att folkhögskolorna måste få spela en aktivare roll när det gäller regionpolitiska insatser än vad som föreslagits i propositionen. Utskottet anser därför att inom de medel, totalt 15 milj.kr., som beräknats

för ökade resurser för vuxenutbildningen det är möjligt att avsätta resurser av den storleksordning som föreslås i motionen till folkhögskolorna avseende lokala projekt inom ramen för kampanjen "Hela Sverige skall leva". Vad utskottet anfört med anledning av motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medel för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov* att riksdagen med anledning av motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Medel för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov (mom. 3)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet anser det" och slutar med "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att folkhögskolan måste få spela en aktivare roll i regional- och fördelningspolitiken än vad som föreslagits i propositionen. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis att ytterligare medel om 6 milj.kr. ställs till skolöverstyrelsens förfogande för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medel för lokala projekt m.m. för landsbygdens behov* att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A20 yrkande 18 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Lokala studiecentra (mom. 4)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet finner" och slutar med "yrkande 5 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna vad som anförs i motion 1987/88:Ub3 yrkande 5 beträffande lokala studiecentra.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *lokala studiecentra* att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Medel för informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning (mom. 5)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "De totala" och slutar med "yrkande 17 delvis" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att utöver de medel som föreslås i propositionen bör ytterligare 1 milj.kr. anslås för vart och ett av budgetåren 1988/89 och 1989/90 till universitetet i Umeå för att utveckla användningen av informationsteknologi i distansundervisningen. Verksamheten bör riktas mot de mindre högskoleenheterna i länen i Bergslagen och norra Sveriges inland, dvs. förutom de enheter som nämns i propositionen också mot högskolorna i Örebro och Karlstad. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A20 yrkande 17 delvis skall ge regeringen till känna vad utskottet anfört beträffande ytterligare medel för informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medel för informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A20 yrkande 17 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Utrustning för de mindre högskolornas behov (mom. 6)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "1987/88:Ub3 yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det av propositionen klarare borde ha framgått vilka verksamheter som avses komma till stånd. För att satsade medel skall ge avsedd effekt krävs i sådana här sammanhang en bättre framförhållning och klarare inriktning som underlag för beslut. Starka skäl kan anföras för att riksdagen borde begära ett nytt och bättre genomarbetat förslag från regeringen. För att undvika ytterligare tidspillan nöjer sig emellertid utskottet med att här och senare i detta betänkande föreslå vissa preciseringar och tillägg. Utskottet anser därför att av det belopp om 80,5 milj.kr. som tidigare nämnts bör 30 milj.kr. användas för utrustning till de mindre högskoleenheterna. Riksdagen bör med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 7 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *utrustning för de mindre högskolornas behov*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Kontaktverksamhet m.m. (mom. 8)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet kan" och slutar med "1987/88:Ub3 yrkande 9" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, med hänvisning till vad som tidigare anförts, att de förslag som presenterats i propositionen beträffande kontaktverksamhet m.m. är så oprecisa att utskottet inte kan ta ställning till dem. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag till konkreta åtgärder. Riksdagen bör med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 9 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *kontaktverksamhet m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Användningen av stödet till kulturverksamhet (mom. 10)

Birgitta Rydle (m), Ylva Annerstedt (fp), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Larz Johansson (c), Hans Dau (m) och Marianne Andersson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Kulturutskottet påpekar" och slutar med "bör avslås" bort ha följande lydelse:

Kulturutskottet påpekar vidare att det råder bred enighet om att offentligt kulturstöd skall utgå till verksamhet av hög kvalitet och utskottet vill understryka att kvalitetsprincipen måste gälla även i fråga om de här aktuella resurserna. Vad kulturutskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *kulturstödets användning*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub3 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Fördelningen av kulturstödet i Jämtlands län (mom. 11)

Larz Johansson och Marianne Andersson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "På kulturområdet" och slutar med "yrkande 8 bör avslås" bort ha följande lydelse:

Kulturutskottet påpekar att länsstyrelserna på kulturområdet hitintills har haft uppgifter så gott som uteslutande på kulturminnesvårdsområdet. Däremot har landstingen viktiga uppgifter på nämnda område och har i många fall en betydande kompetens inom detta. Därtill kommer att landstingen har mycket omfattande uppgifter på utbildningsområdet, något som kan vara av stort värde för kultursidan. Landstingen spelar också en viktig roll på ett område som har regionalpolitisk betydelse och som ligger nära kulturområdet, nämligen hemslöjdsområdet. Regeringen har i årets

budgetproposition (prop. 1987/88:100, bil. 14, p. B 5) framlagt förslag om ökat statligt stöd till främjande av hemslöjden. Ett krav för det ökade stödet är att landstingens bidrag är minst lika stora som statens. Då det gäller landstingen och kulturen vill kulturutskottet också erinra om att landstingen fr.o.m. årsskiftet 1987/88 efter förhandlingar med staten tagit över ansvaret för den regionala musiken.

Mot den redovisade bakgrunden anser kulturutskottet att det ter sig föga rationellt att låta länsstyrelsen få ansvaret för fördelningen av det i ärendet aktuella kulturstödet till Jämtland. Landstingets kompetens bör tas till vara. Kulturutskottet anser att det här finns ett utmärkt tillfälle för statsmakterna att låta ett landsting svara för administrationen av ett lokalt och regionalt statligt stöd. Jämtlands läns landsting bör således anförtros denna uppgift i fråga om stödet till Jämtland. En utvärdering av försöket bör komma till stånd lika väl som av stödinsatserna i Bergslagen. Vad kulturutskottet sålunda anfört om det av utskottet tillstyrkta stödet till Jämtland bör enligt utbildningsutskottets mening riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion 1987/88:A29 yrkande 8 i motsvarande del. Då det gäller Bergslagen bör yrkandet inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. beträffande *fördelningen av kulturstödet*

att riksdagen med anledning av motion 1987/88:A29 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Anslagsbeloppet (mom. 15)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 5 och 7

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "utbildningsdepartementets område" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare förordat vissa ökningar av det föreslagna *anslaget* Särskilda insatser inom utildningsdepartementets område. Dessa ökningar om sammanlagt 8 milj.kr. avser dels 6 milj.kr. till lokala projekt m.m. för landsbygdens behov, dels 2 milj.kr. till informationsteknologi i decentraliserad högskoleutbildning. Riksdagen bör således med bifall till motion 1987/88:A20 yrkandena 17 och 18, båda delvis, och med anledning av proposition 1987/88:64 för budgetåret 1987/88 anvisa ett särskilt reservationsanslag av (123 000 000 kr. + 8 000 000 kr.=) 131 000 000 kr.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A20 yrkandena 17 och 18, båda delvis, och med anledning av proposition 1987/88:64 delvis till *Särskilda insatser inom utbildningsdepartementets område* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 131 000 000 kr.

Kulturutskottets yttrande 1987/88:3 y

om stöd till kulturverksamhet i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (prop. 1987/88:64 bil. 2 delvis)

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 2 februari 1988 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland, såvitt avser bilaga 2 avsnittet Kulturområdet, jämte motionerna 1987/88:Ub3 yrkande 1, 1987/88:A29 yrkande 8 samt 1987/88:A31 yrkande 4.

Utskottet

I propositionen föreslås i här aktuell del att under ett nytt anslag i statsbudgeten medel anvisas till särskilda insatser inom utbildningsdepartementets område. Avsikten är att av dessa medel 7 milj. kr. skall användas för satsningar inom kultursektorn. För en försöksverksamhet i Bergslagen och i Jämtlands län med syfte att stimulera lokal och regional kulturverksamhet beräknas 6 milj. kr. Av propositionen (s. 11 och s. 19) framgår att avsikten är att beloppet skall fördelas lika mellan regionerna. För att göra det möjligt att vidareutveckla Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR) i Västernorrlands län beräknas 1 milj. kr. som en engångsanvisning för att tillgodose delar av det investeringsbehov som finns.

Utskottet tillstyrker att medel beräknas till SVAR i enlighet med regeringens förslag.

Beträffande stödet i övrigt har motionsvägen tagits upp frågor om vilken kulturverksamhet som skall kunna få stöd, om vilka organ som skall få disponera stödet och om den geografiska avgränsningen av stödet.

Som en bakgrund till förslagen framhåller kulturministern att olika former av kulturarbete på en krisdrabbad ort i många fall har kunnat medverka till ny tillförsikt och framtidstro. Han erinrar också om de goda resultat som lokalt förankrade försök att utveckla s.k. kulturturism givit. Han hänvisar till att det såväl i Bergslagen som i Jämtlands län tagits initiativ som man kan bygga vidare på.

Kulturministern pekar också på den form av kulturverksamhet som arbetar- och bygdespel liksom festivaler utgör. Arrangemangen förenar ofta många konstarter och aktiverar många människor. De är ofta en kontaktpunkt mellan amatörer och professionella författare, musiker och skådespelare. Slutligen framhåller kulturministern vikten av att barn och ungdom deltar i kulturlivet och att man därför bör uppmärksamma möjligheterna att

understödja ungdomarnas intresse för särskilt film och musik men också andra konstarter såsom t.ex. teater.

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen om att 6 milj. kr. beräknas för en försöksverksamhet med syfte att stimulera kulturverksamhet i vissa delar av landet. Vid bedömningen av de i motionerna upptagna frågorna måste enligt utskottets mening beaktas att propositionen har ett regionalpolitiskt syfte. Inte bara kulturpolitiska utan även regionalpolitiska synpunkter måste därför vägas in vid bedömningen av frågorna.

Det framhålls i motion Ub3 (m) att kulturstödet bör fördelas så att det främjar kulturverksamhet inom olika områden, som t.ex. konst, musik, musei- och teaterverksamhet. Vidare framhålls att endast verksamhet av hög kvalitet kan motivera ett anslag av den i propositionen föreslagna omfattningen.

Utskottet vill för sin del anföra följande. Av propositionen framgår klart att de aktuella resurserna är avsedda för en utveckling inom olika kulturområden. Motionärernas synpunkter står därför inte i motsättning till regeringens förslag. Utskottet vill i sammanhanget peka på vikten av att resurserna används för satsningar som innebär att lokalt kulturliv och kulturutbud stimuleras. Projekt som får stöd måste syfta till ett deltagande av olika grupper. Som angivits i propositionen bör stöd kunna utgå både till insatser av amatörer och professionella och till sådana där de båda grupperna samverkar. Det råder bred enighet om att offentligt kulturstöd skall utgå till verksamhet av hög kvalitet, och utskottet förutsätter att kvalitetsprincipen kommer att gälla även i fråga om de här aktuella resurserna. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandet (motion Ub3 yrkande 1) är inte erforderlig.

Utskottet vill i sammanhanget tillägga följande. Erfarenheten visar att ett aktivt kulturliv på orter som drabbas av ingripande omställningar på arbetsmarknaden har stor betydelse för att få medborgarna på en ort att tro på en framtid för den egna orten och för att de själva kan påverka livsbetingelserna där.

Enligt propositionen är avsikten att Berslagsdelegationen och länsstyrelsen i Jämtlands län skall få i uppdrag att samordna planeringen av projekten. I motion A29 (c) erinras om att landstingen tilldelats en betydelsefull roll på kulturområdet. Motionären vill därför att landstingen och – i Bergslagen – primärkommunerna vid sidan av delegationen och länsstyrelsen i Jämtlands län skall kunna få del av medlen.

Som ovan angetts bör inte bara kulturpolitiska utan även regionalpolitiska synpunkter vägas in vid fördelningen av stödet till kulturprojekt i Bergslagen. Det är då enligt utskottets mening lämpligt att Bergslagsdelegationen, som har en verksamhet som sträcker sig över ett antal län, får ansvaret för fördelningen av resurserna. I sammanhanget vill utskottet erinra om det projekt som benämns Ekomuseum Bergslagen och som omspänner sju kommuner i tre län (se närmare härom KrU 1986/87:21). Ett forsknings- och utbildningsprojekt där Uppsala universitet och högskolor inom Bergslagsregionen samverkar med det lokala kulturlivet på några orter ingår också bland projekten. Vid sin bedömning beaktar utskottet att det har förutsatts att Bergslagsdelegationen har ett intensivt samarbete med bl.a. kommuner och

länsorgan (prop. 1985/86:125 s. 35 och AU 1985/86:13 s. 80). Som påpekats i motionen har landstingen en betydelsefull roll på kulturområdet – detta gäller inte minst efter den musikreform som trädde i kraft vid årsskiftet – och utskottet förutsätter därför att Bergslagsdelegationen tar till vara den kompetens som finns hos berörda landsting på kulturområdet och beaktar de intressen landstingen ger uttryck för i fråga om stödets inriktning.

På kulturområdet har länsstyrelserna hitintills haft uppgifter främst på kulturminnesvårdssektorn. Däremot har de sedan länge betydelsefulla uppgifter då det gäller regionalpolitiska insatser. Det är enligt utskottets mening mot denna bakgrund av stort intresse att i enlighet med förslag i propositionen i den här aktuella försöksverksamheten låta en länsstyrelse få ansvaret för fördelning av kulturstöd. Det är mot bakgrund av det tidigare sagda av vikt att uppdraget förvaltas i nära kontakt med landstingen och primärkommunerna. Erfarenheterna i fråga om utfallet m.m. av de nu aktuella insatserna kan få stor betydelse för en framtida bedömning av administrationen av det regionala och lokala statliga kulturstödet. Självfallet är det av vikt – såväl då det gäller Bergslagen som Jämtlands län – att det sker en utvärdering av stödinsatserna.

Med hänsyn till det anförda, som innebär att utskottet anser att motionens syfte att landsting och kommuner skall få ett stort inflytande vid fördelningen av resurserna tillgodoses, avstyrks motion A29 yrkande 8.

Bergslagsdelegationen har ett verksamhetsområde som omfattar bl.a. kommunerna Hofors och Sandviken i Gävleborgs län. Motionens syfte är därmed i huvudsak redan tillgodosett. Med beaktande härav och med hänvisning till att förslagen i propositionen på kulturområdet avser en försöksverksamhet avstyrker utskottet motion A31 (c) såvitt däri yrkas att satsning på kulturprojekt bör ske även i nämnda län (yrkande 4).

Stockholm den 16 februari 1988

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Margareta Fogelberg (fp) och Håkan Stjernlöf (m).

Avvikande meningar

1. Kulturstödets användning

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Kerstin Göthberg (c), Margareta Fogelberg (fp) och Håkan Stjernlöf (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Utskottet vill för" och slutar med "inte erforderlig" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill (=utskottet 9 rader) grupperna samverkar. Det råder bred enighet om att offentligt kulturstöd skall utgå till verksamhet av hög kvalitet, och utskottet vill understryka att kvalitetsprincipen måste gälla även i fråga om de här aktuella resurserna. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionsyrkandet (motion Ub3 yrkande 1) som sin mening ge regeringen till känna.

2. Ansvaret för fördelningen av kulturstödet i Jämtlands län

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "På kulturområdet" och slutar med "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Länsstyrelserna har på kulturområdet hitintills haft uppgifter så gott som uteslutande på kulturminnesvårdsområdet. Däremot har landstingen viktiga uppgifter på nämnda område och har i många fall en betydande kompetens inom detta. Därtill kommer att landstingen har mycket omfattande uppgifter på utbildningsområdet, något som kan vara av stort värde för kultursidan. Landstingen spelar också en viktig roll på ett område som har regionalpolitisk betydelse och som ligger nära kulturområdet, nämligen hemslöjdsområdet. Regeringen har i årets budgetproposition (bil. 14, B 5) framlagt förslag om ökat statligt stöd till främjande av hemslöjden. Ett krav för det ökade stödet är att landstingens bidrag är minst lika stora som statens. Då det gäller landstingen och kulturen vill utskottet också erinra om att landstingen fr.o.m. årsskiftet 1987/88 efter förhandlingar med staten tagit över ansvaret för den regionala musiken.

Mot den redovisade bakgrunden ter det sig föga rationellt att låta länsstyrelsen få ansvaret för fördelningen av det i ärendet aktuella kulturstödet till Jämtland. Landstingets kompetens bör tas till vara. Utskottet anser att det här finns ett utmärkt tillfälle för statsmakterna att låta ett landsting svara för administrationen av ett lokalt och regionalt statligt stöd. Jämtlands läns landsting bör således anförtros denna uppgift i fråga om stödet till Jämtland. En utvärdering av försöket bör komma till stånd lika väl som av stödinsatserna i Bergslagen. Vad utskottet sålunda anfört om det av utskottet tillstyrkta stödet till Jämtland bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion A29 yrkande 8 i motsvarande del. Då det gäller Bergslagen bör yrkandet inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

gotab · Stockholm 1988 14941